

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za ostanila plačuje se od štiristopenne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 6 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnishvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnishvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Dr. Ferjančič — Klun.

Zadnji petek bil je v poslanski zbornici na dnevnem redu budgetni provizorij, ki daje poslancem običajno priliko, govoriti o položaji v parlamentu ter o splošnem političnem položaji narodov. Oglasili so se torej kot vestni zastopniki za besedo tudi gospodje Ferjančič, Spinčič in Laginja. Zadnja dva hrvatsko-slovenska poslanca podala sta jasno sliko o istrskih razmerah in kakor se je govor Spinčičev odlikoval po temeljitih in nepobitnih statističnih dokazih, tako je moralno zmagoval govor dra. Laginje z obilico svoje „atiške soli“. Gospod Ferjančič pa je omejil svoj govor na kritiko parlamentarnega stališča, katero zavzemajo slovenski koaliranci in drugi Hohenwartovci, in povedal je pri tej priliki, kakor znano, le tisto, kar so slovenskim koalirancem očitali celo leto vsi nezavisni slovenski časopisi in deloma celo njih časnikarski oproda „Slovenec“ sam in kar je izreklo nad 400 veljavnih mož na zadnjem shodu v Ljubljani. Storil je gospod Ferjančič, kar je znabiti za svojo osebo nerad storil, a je po svoji dolžnosti storiti moral: — pribiti konečno tudi na steno parlamenta mnenje, katero ima vse razsodno občinstvo o naših koalirancih, in to čez leto dnij, ko vemo, pri čem smo s koalicijo.

Drugi dan izpregovoril je pa tudi koaliranec gospod Klun. Izjavil je kar naravnost, da koalirana slovenska gospoda ni prav nič mislila oglašiti se v tej debati, in mi se kar nič ne čudimo tej izjavi moža, ki je že pred štirinajstimi leti, ko je komaj stopil čez prag državnega zbora, nekoč v domovino nazaj zaklical: „Kdo bo zmiraj nergal?“ Tudi v soboto bi ne bil gospod Klun torej „nergal“, da ga ni iz utice izvabil dr. Ferjančič. In mi sedaj ne vemo, za kaj naj bi bili gospodu Ferjančiču bolj hvaležni, ali za njegov govor ali pa za Klunov. Ker hočemo tudi svojim čitateljem to dvojno veselje napraviti, zato jim priobčujemo danes kar oba go-

vora. S tem se tudi razlikujemo od sinočnjega „Slovenca“, ki je z nenavadno hitrico obelodanil samó govor gospoda Kluna. Čemu to? Le na dan še s Ferjančičevim govorom, tembolj ker je bil Klunov le odgovor Ferjančičevemu! Naj ima najširše občinstvo priliko soditi v tej pravdi in odločiti, kdo je govoril stvarno, kdo osebno, kdo je dogodke navajal, kdo se je s frazami izmuzaval, kdo je dostojno zagovarjal svoje stališče, kdo pa se je z betom razkorakoval, kdo je napravil resen utis, kdo pa se je o smešil, kol kor je dolg in širok. Mi se nič ne bojimo za gospoda Ferjančiča in mu ne hitimo na pomoč s tistimi cepci, s katerimi se včerajšnji „Slovenec“ postavlja zopet pred svojega Kluna v svesti, si, da je v le tega govoru pač še premalo — cepcev osebnih, nič pa — cepcev stvarnih! Mi ostajamo torej pri tem, da občinstvo čuje gola govora in po tem sodi!

Govor g. dra. Ferjančiča:

Visoka zbornica! Točno pred jednim letom smo razpravljali o budgetnem provizoriju, ali takrat so bile razmere drugačne nego so danes. Imeli smo sicer tisto vlado in smo se izrekli glede njenega programa, ali situacijo so vladale notranje-politične razmere druge vrste. Težišče je bila takrat Praga, izjemno stanje, ki deloma še vedno traja, ali tiste aktivnosti, katero je imelo lani, ko se je o njem razpravljalo, je do danes nekoliko izgubilo. Nastala pa so druga vprašanja in sicer na jugu. Dočim so lanske vprašanja zanimala bratski narod na Češkem, imamo danes opraviti z vprašanji, ki zanimajo nas prebivalce južnih dežel, ker gre za našo kožo, za nas Slovence. Ne bom teh vprašanj obširnejše opisoval, ker so z besedama Celje in Piran povsem določno označena.

Odkar so nastala ta vprašanja, je danes prvič prilika, izreči se o njih v tej zbornici. Doslej ni bilo moči o njih izreči besedo, samo interpelovati je bilo možno; za kulisami so se vršila pogajanja. Kako vabljivo je zame, ki sem prvi, kateri se more o teh vprašanjih izreči, da posežem daleč nazaj, podam zgodovino teh vprašanj, pojasnim razmerje mej njimi in državnimi zakoni, posamnimi strankami itd. Temu vabilu pa se ne udam, vašo pozornost hočem le nekaj trenutkov obračati naše. Kako naj bi tudi

drugače govoril? Ali naj morda dokažem, da so se tu glede nas Slovencev kršili državni osnovni zakoni, ali naj Vas opozarjam, da so se z nogami teptale najelementarnejše pravice jednega avstrijskega naroda, ali da vlada, v tem slučaju ni varovala svoje avtoritete, da je vlada, ki se je malo prej zavarovala zoper „argumente z ulic“, v Piranu in v Trstu, umaknila se prav pouličnim argumentom? (Jako res!) Naivno bi bilo, ko bi to šele dokazati hotel, in zato bom kar na kratko govoril.

Te stvari so vsakomur jasne, vsakdo se jih živo spominja in zato sem si stavil nalogo, izraziti samo čutila, katera so me navdajala, ko se je razpravljalo o teh stvareh.

Pred letom dnij sicer tudi nismo bili v koaliciji, a bili smo koaliciji bolj naklonjeni nego danes. Nekateri naš rojaki so vstopili v koalicijo z obljubo, dano sebi in tudi nam, da izstopijo iz nje, „če jim vlada do primerne roka, to je do razprave o ministrstvih notranjih del, pravosodja in nauka v proračunskem odseku ne da jamstev za ugodno rešitev naših narodnih zahtev“. Taka izjava izda nekaj, in lahkega srca smo gledali naše tovariše stopiti v koalicijo.

Ali rok, kateri so si sami določili, je letošnjo pomlad potekel. Gospodje niso stavili tistih tirjatev, katere staviti so v tej izjavi obljubili, še manj so jih seveda izposlovali, ker je odpadlo vprašanje o dobitvah, ko se ni zahtevalo. Jedno tirjatev pa so vendar oglašili: svoje tirjatve so utesnili na spodnjo gimnazijo v Celji. Tudi to je stvar, o kateri je danes prvič možno v tej zbornici govoriti.

Govoreč o tem vprašanju se nečem baviti z razločkom mej spodnjo gimnazijo in vzporednicami na obstoječi gimnaziji; omeniti hočem le, da za ustanovitev paralelk je bil potreben samo ministrov podpis in da bi danes že lahko bile ustanovljene. Pojasnjevati pa tega razločka nečem ker bi sicer postal bolj obširen, kakor je moj namen.

Tudi svojih mislij glede tega vprašanja nečem omeniti, le na okolnosti bom pokazal, katere sem videl.

Omenim, da so na to skromno zahtevo, ki je le minimalen del našega programa, odgovorile koalicijske stranke na način, ki mora vsakogar presenetiti.

V gozdu nemških listov je začelo šumeti, sklicevali so se vsakovrstni shodi, občinski zastopi so sklepali in sklepajo še danes proteste proti tej tir-

LISTEK.

Lerka pl. Šramova.

Hrvatsko gledališče ne pogreša naraščaja. Vsako leto se oglašja toliko dam in gospodov, da zamore intendancija vzprejeti samo tiste, katerih sposobnost je nedvomna. Če pa se iz tega številnega naraščaja kaka posama sila popne nad vse druge in si pridobi ugledno mesto mej starejšimi umetniki, mej stebri gledališča, tako mora to biti nenevaden talent, kakršni se le redkoma porajajo.

Gospodična Lerka pl. Šramova, ki nastopi ta teden kot gost na našem odru, je tak talent.

Kot mlado dekletce je stopila l. 1888. prvič na oder in postala v nekaterih letih odlična umetnica, s katero se hrvatski oder po vsi pravici ponaša, in postala je to, ker je je obsenčil genij umetnosti, ker jo je na oder zvalil zgolj notranji poklic. Kot hči odlične rodovine — oče gospodične Šramove je bil saborski podpredsednik, državni poslanec in jeden prvih odvetačkov v Zagrebu — ni bila vzgojena za umetniško kariero; izvolila si jo je sama in ni se jej treba kesati, zakaj danes, ko je stara komaj dvajset let, je že jedna prvih igralk na slovenskem jugu, čislana in priljubljena v Zagrebu, v Spletu in v Belemgradu.

Tekom jednega leta je gospodična pl. Šramova

iz začetnice postala umetnica, za kar si je mnogo zaslug pridobil nje učitelj, Zagrebskega gledališča zaslužni ravnatelj gospod Mandrovič. Kakor smo rekli, je gospodična pl. Šramova nastopila prvič l. 1888. a že l. 1889, ko je nastopila kot Tonka v Kumičevi igri „Sestre“, je mogla „Hrvateka“ o njej pisati:

„Gospod čna Šramova je igrala Tonko tako krasno, da smo se kar čudili, kako je tako spretno mogla rešiti svojo ulogo. Ta uloga je največja v celi drami, gospodična je bila skoro neprenehoma na odru, in neprenehoma imela predstavljati najpretnostnejše duševno trpljenje; za to treba jako mnogo telesnih in duševnih močij tudi močnejšim silam, nego bi človek mislil, da jih v sebi krije mlada in mlada devotka. Res, nedostaje nam besed, da gospodični nene prekrasnem napredku tako čestitamo, kakor bi to iskreno želeli. Čestitamo pa tudi našemu gledališču, da je z njeno osebo pridobilo nadarjeno silo, ki bo danes ali jutri brez dvoma prava umetnica, s katero bi se moglo vsako gledališče ponašati.“

Te slutnje odličnega hrvatskega lista so se v polni meri uresničile. Gospodična Šramova je od takrat napredovala od leta do leta in kaj je sedaj hrvatskemu gledališču, to se je videlo pred kratkim, ko je na splošno občudovanje igrala naslovno ulogo v igri „Madame Sans Gêne“.

„Hrvateka“ je takrat pisala: Junakinja je predstavljala marljiva umetnica gospodična Šramova, ki

je s to ulogo pokazala, kako znamenito je zopet napredovala. Ona je, kakor se je videlo iz krasnega, sijajnega predstavljanja, ustvarila to ulogo s prav nenavadno ljubeznijo. In take uloge so tudi primerne njenemu temperamentu. Zna la svoji ulogi dati očarujočo živahnost in pravo umetniško ognjevitost; predstavljala je Katarino kot dete prirode, obdarjeno od narave z dobrim, plemenitim in požrtvovalnim srcem in vrh tega s pogumom, ki je nerazdružni spremljevalec prave plemenitosti in požrtvovalnosti. Že v predigri je navdušila občinstvo, a njen uspeh je proti koncu čedalje bolj rasel.“

„Narodne Novine“ so o tej isti ulogi pisale: „Igralci so se trudili, da svoje uloge rešijo kolikor, mogoče najbolje, a vsem na čelu gđ. Šramova, ki je zaljubljeno, prostodušno in pikantno, neustrašno, brezobzirno in dovtipno Katarino predstavljala uprav briljantno, da je bila milota gledati jo in poslušati. Kot igralka je sinoči poskočila v vrednosti vsaj za 50 odstotkov — naj se nam oprusti ta trivialni izraz — in 80 odstotkov vsega burnega aplavza je šel njej, ki se lahko ponaša, da v doslovnem pomenu besede „nosi“ celi komad. Sudimo, da je odveč z analizo njenega predstavljanja dokazati to trditev, ker ne verujemo, da bi kdo zamudil to priliko, videti jo v njeni najnovejši ulogi.“

Gospodična Šramova ima jako bogat repertoar klasičnih in modernih iger. Ko bi navedli vse in dotične kritike, kar bi bilo za ilustracijo razvoja in

3/4 6 m. m.

javni Slovencev, ali, kakor sem rekel, ne mislim nič svojega izreči, dovoljeno mi bodi samo navesti nekoliko stavkov iz časopisa, kateri mi je prišel v roke prav takrat, ko so se valovi zaradi Celja najbolj penili; iz tega lista boste razvideli, kateri način je najprimernejši za presojanje Celjskega vprašanja. List pravi (čita):

„Slovenska spodnja gimnazija v Celji in notranji mir v koaliciji: ali si je, po trezni sodbi, misliti umetnejših nasprotstev?“

Jean Paul je to, kar je komično, definiral kot to, kar je neprimerno majhno; no, z ozirom na politični pomen je slovenska spodnja gimnazija celo v Celju res jako majhna stvar, in s pomočjo matematične natančnosti se najde samo merilna formula za še manjšo stvar, za tiste, ki imenujejo tak učni zavod narodno izdajstvo nemštva.

To so po svoji politični vrednosti ničle, katere je poslanski mandat po zdignil v drugo vrsto — impotence. V vseh kulturnih državah na svetu je za ustanovitev kaknega učnega zavoda v prvi vrsti merodajna pedagoška potreba, vzgojevalna korist. Ako je v kakem okraju dovolj pouka željne mladine, potem se mora tak zavod ustanoviti v tistem kraju, kamor vodi največ komunikacijskih sredstev; Celje samo je nemško mesto, obdano na vseh straneh od slovenskih občin, katerih pa ni nobena taka, da bi se mogla tam ustanoviti srednja šola.“

V istem listu se čita tudi to-le (čita):

„Stvar je čisto notranja, pristno avstrijska, ali način, na kateri se o njej obravnava, zabava ves svet. Ni-li res zabavno, da so po odkritem ali hlinjenem strahu nemških nacionalcev nekateri spodnjegimnazijci nevarni ne samo nemštvu v Celju, ampak sploh na vsem Spodnjem Štajerskem in da bi je s časoma, morda kot višjegimnazijci, mogli uničiti? To bi bilo res nekaj interesantnega, povsem novega; doslej je večina srednješolcev zmagovala komaj učno stvarino — na Spodnjem Štajerskem pa so baje slovenski fantiči v stanu premagati narodno kulturo velikega naroda in jo zmetati na kup. In tako svedoče narodne slabosti in onemoglosti dajejo nemški možje javno svojim lastnim rojakom.“

Okolu lista, kateri je to pisal, se zbirajo politiki, kateri stoje vedno na Vaši strani, kadar se imajo odločiti za Vas ali za nas. Tako piše „Pester Lloyd.“

Sodim, da je na ta način Celjsko vprašanje najbolje karakterizovano.

Ali pa je Celje danes že parlamentarno zagotovljeno? Pravim: Ne; in če se dobi to, kar smatramo sami za pridobitev, tako se bo to dobilo s pomočjo nekoaliranih strank. Naši tovariši, ki so svoje tirjatve tako zelo utesnili, so v strahu tudi za ta minimalni del našega programa in vrh tega skrbje še glavni organi za primerno roganje. Neki okrajni glavar se drzne s to gimnazijo krošnjari. Ponujal jo je v Žalcu, in ker so ga tam odvrnili, šel je ž njo v Št. Jurij. Srd in sramota, katera je s tem združena, sta napotila naše koalitanke, vprašati vlado, v čem imenu je okrajni glavar tako postopal in če vlada to ve in odobrava; na to pa še odgovora niso dobili. (Čujte! Čujte!)

Nobene besede več o tem vprašanju. To vprašanje se še ni bilo razkadilo, ko so nas živo zanimala druga vprašanja stopila na njegovo mesto ali poleg njega. To je vprašanje o uradnih napisih v Istri. Še pred jednim letom in sicer pred ustanovitvijo koalicije je pravosodni minister ukazal, da je v slovenskih in v mešanih okrajih napraviti na sodnih poslopih dvojezične napise. To se je naročilo višjemu deželnemu sodišču. Ne bom preiskoval,

v kateri meri se je ta ukaz izvršil, a to je gotovo, da je višje deželno sodišče v tej stvari malomarno postopalo, tako, kakor se z nevedno stvarjo ravna.

Nastal je, kakor Vam je znano, upor v Piranu. Ne mislim popisati dogodb, saj se jih vsakdo živo spominja. Koalicijska vlada pa se je silila, da nekaj prekliče, kar je eden koalicijski minister ukazal, in kdo je vlado k temu prisilil?

Koalicijski prostovoljci, zakaj gospodje, ki so to dosegli, so v koaliciji prostovoljci v tem zmislu, da jih koalicija ne potrebuje neobhodno, da bi mogla tudi brez njih prav dobro izhajati. Ti gospodje so premagali konservativni klub, ki je stebel koalicije, in naši rojaki v koaliciji, ki zavzemajo v njej važno stališče, niso bili toliko možje, da bi bili iz tega postopanja koalicije izvajali konsekvence. Ali je preklicana stvar malenkostna. Res, da sama na sebi ne izgleda tako, kakor bi bila posebno važna, ali nje princip je jako važen. Že 27 let velja člen o ravnopravnosti in 27 let že čakamo, da se ravnopravnost izvede. Nikjer ni izvedena, po 27. letih pa se stori slovenskemu narodu sramota, da se celo zunanja znamenja ravnopravnosti odstranijo. Pravim, ni dostojno države, ki ima ravnopravnost 27 let zapisano na svoji zastavi, pa je ne izvede, da, po preteku tega dosti dolgega časa, še zunanjih znamenj te ravnopravnosti ne trpi. Ta odprava je ponižanje slovenskega naroda in tega bi ga bili njegovi v koaliciji stoječi sinovi lahko ubranili in ubraniti morali, ako bi bili dovolj možati v to in ako bi bili svoj upliv na koalicijo porabili. Znano je in ni treba šele omenjati, da brez grofa Hohenwarta ni koalicije, ali prav tako je resnično, da bi ga ne bilo grofa Hohenwarta v koaliciji, če bi tam ne bilo slovenskih poslancev.

Ako bi bili torej naši poslanci svoj položaj v koaliciji izkoristili in svojo veljavo porabili, tako bi se to ponižanje našega naroda ob Adriji ne bilo primerilo.

Še v tem pa, ko so zaradi uradnih napisov valovi še močno penili, nastalo je novo vprašanje, in sicer ne samo narodnega, nego tudi verskega značaja. Mislim, da slovenski ljudski misijon v Trstu. Ta misijon naj bi se bil vršil v neki cerkvi v mestu Tržaškem, kjer so se taki misijoni že vršili.

Galerijska publika v občinskem svetu Tržaškem pa je grozila s silo, namestnik je te grožnje drage volje ulešal (Tako je!), šel k škofu, mu prigovarjal in izjavil, da javne varnosti ne bi mogel vzdržati (Čujte! Čujte!), škof je odpovedal misijon, v slovenskem narodu je nastala velika ogorčenost, tu se je interpelovalo, a odgovora še do danes ni. In katoliška žurnalistika pri nas doma, ki je radi teh razmer žveplo bljuvala, ki je rekla, da neče o koaliciji nič vedeti, če se vprašanje o uradnih napisih za nas neugodno reši, in ki je potem izjavila, da zahteva od poslancev najodločnejšo opozicijo, če se misijon ne bo vršil — ta ista žurnalistika je danes povsem krotka.

Pravi: Sedaj je jasno! Škof lahko skliče misijon, kadar hoče (Smeh), namestnik ni silil, naj se odpove. Ubogi škof! Danes je mož sam kriv, da se misijon ni vršil! Torej, gospoda moja, škof, v čegar palačo so se vrgle bombe, katerega so kamenovali, ko se je peljal po cesti, ta škof naj nekaj stori potem, ko mu je namestnik naznanil, da ne more vzdržati

javnega miru? Škof se bo zahvalil za podporo, katero je dobil z Dunaja in, ako se je oziral na konec vprašanja o isterskih napisih, je prav storil, da se ni zanašal na pomoč z Dunaja.

Nikakor ne gre pripisati opustitev misijona škofovi popustnosti. Misijoni pod varstvom bajonetov so čudna stvar: nihče jih ne more želeči.

Če pa se misijon ni mogel vršiti, bila je, gospodje konservativci — apostrofujem vse konservativce — Vaša dolžnost, izvesti drugo konsekvenco, Vaša dolžnost je bila zahtevati, da se odpravi namestnik (Odobranje), v čigar provinciji se take reči gode, namestnika, ki je vzrok nezadovoljnosti slovenskega prebivalstva na Primorskem.

Gospodje konservativci! Stopili ste v koalicijo sklenivši resolucijo, katero nam je lani kolega gospod poslanec Klun naznanil in ki se glasi (čita):

„Konservativni klub si v tem važnem trenutku šteje v dolžnost, očitno izjaviti, da se vseh svojih verskih, političnih, narodnih in gospodarskih načel nepremično drži in da hoče vlado le v tem zmislu podpirati.“

In dalje:

„Konservativni klub izjavlja, da se nepremeno drži ustavno zajamčene ravnopravnosti vseh avstrijskih narodnostij in da hoče vse storiti, da tej temeljni pravici avstrijske ustave pomore do praktične izvršitve.“

Gospodje konservativci! Vi se niste držali verskih načel, najmanj pa „nepremično“; vi se niste držali narodnostnih načel, najmanj pa ste „vse storili“, da jim pomagate do veljave. Zatajili ste ta načela: verska načela pri vprašanju o misijonih, narodnostna načela pri vprašanju o uradnih napisih. Tako je s to stvarjo in težko bi bilo jo pojasniti drugače in jo premeniti. Kršenje narodnih in verskih načel ni zamoglo ogreti ribje vaše krvi. Morda zamore to vprašanje o premembi volilnega reda, in jedino naše upanje je, da potem, če bi se rešitev tega vprašanja poskusila v zmislu drugih dveh koalicijskih skupin, se boste spominjali govorov Dipaulija, Morseya in Kluna v odseku za premembo volilnega reda in se tudi po njih ravnali.

Končam z besedami, katere je lani izrekel posl. Klun: da boste v tem slučaju končno vsaj vedeli, kaj smete pričakovati od koalicije, in da se boste tudi po tem ravnali. (Odobranje.)

Govor g. Kluna:

Slavna zbornica! Jaz in moji ožji somišljeniki v začetku nismo mislili udeleževati se razprave o budgetnem provizoriju, ki prav za prav le malo koristi. Ali govor g. poslanca dr. Ferjančiča me je pripravil poprijeti besedo, da z vso odločnostjo zavračam neosnovane napade svojega gospoda sorojaka, ako je po svojem včerajšnjem govoru sploh še vreden tega priimka.

Jaz z g. dr. Ferjančičem ne maram polemizovati, ker po našem prepričanju nikakor ne more hasniti koristim slovenskega naroda, ako se njegovi zastopniki v parlamentu na radostni prizor njegovih sovražnikov mej seboj napadajo in koljejo. (Prav res!) Zato je bilo že skozi desetletja glavno načelo naše politike, da morebitna osebna različnost mej mnenji slovenskih poslancev ne sme kaliti njihove skupnosti in vzajemnega delovanja. Mi smo se res

— Dalje v prilogi. —

napredovanja gospodične Šramove potrebo, raztegnilo bi se sam to poročilo na popolno razpravo. A jedno naj še navedemo, kar je namreč letos pisala „Budućnost“ v Belemgradu o priliki gostovanja gospodične Šramove na srbskem gledališču; navedemo deloma zatagadelj, ker je gospodična v igralu tiato ulogo, katero bo v igri „Naš prijatelj Neključev“ igrala na našem odru, in deloma zatagadelj, ker je notorično, da sodijo srbski listi brvatske umetnike z vso dopustno strogostjo.

R-čeni list je torej pisal: Kako lepo, kako naravno je gospodična Šramova igrala Natalijo. Ali se more ta uloga še prirodnejše igrati? Ne, sodim da ni mogoče. Gledati njeno lahko kretanje, njeno živahnost v igranju, in ono velečastno naivnost, to vzueae gledalca. Njen glas je mil, smeh zvonek, prijeten... Hvaležni smo jej za to Natalijo, zakaj ona je storila, da nam Neključev ni bil dolg; bili smo z njenim igranjem nad mero zadovoljni. Kakšna je bila gđ. Šramova kot Natalija, to more vedeti samo tisti, kdor jo je videl, zakaj v kratki recenziji ni moči popisati njene igre. Umetniškemu uspehu gre na roko tudi prelepa unanost; umetnost je seveda višje ceniti od lepote, ker sama lepota nič ne pomaga, če ni talenta in inteligentnosti, a to je ono, kar prav gđ. Šramova tako zelo povzdiguje.

Vidi se torej, da je gospodična Šramova res nenavadna umetnica in da se smemo nje nastopa veseliti, ker smo gotovi izrednega umetniškega užitka.

„Te punice, te punice...!“

(Izvirna novela, spisal Fr. Kosec.)

V.

(Dalje)

Ni mu odgovorila, ampak le še bolj prebledela. V glavi jej je gorelo in po vsem životu jo je spreletavalo sedaj vroče sedaj ledeno. Mrzlično so se jej tresle ustnice in roke so jej vztrepetavale, da jih je morala skrivati. Bla je sila razburjenja.

„Kako si blede, Irma!“ — začudila se je sedaj Vida, ki je do tedaj govorila s povabljenkami, dočim se je nocoj Irma družbi odtegovala. — „Ali si bolna?“

„Ah, ne, ne! — A jezi me vse, posebno pa...“

„No, kaj te jezi, ljubica, povej!“ — silil je profesor, ki je ljubil hčerko nad vse.

Irma je bila v zadregi; sama ni vedela, kaj naj reče, saj v svoji vznemirjenosti ni vedela, kaj govori, ker njene misli so se vrtile v divjem plesu le okoli dogodka pred malo urami...

„Dà, jezi me, ker vabite vedno ta lajtnanta!“ rekla je potem.

„Irma, kako si čudna in — nehvaležna!“ — zavrnila jo je Vida z glasom, ki je jasno izražal njeno srčno užaljenost.

„Moj Bog, ni li gospod Mrak izobražen mož in gospod Koder galanten in vesel družabnik! — Pomisli vsaj, da te je Koder potegnil izpod ledú!“

„Dà, dà, vse prav... toda —“ kako naj se

izvije iz te zadrege? — „toda, saj veš, papa, da nimam rada družbe mladih gospodov, ker...“

Huvasko je povedala obrazek in hrčvito vila svoje prste.

„Oh, te punice, te punice!“ — hitel je smehljaje profesor, — „kdaj se je še to čulo, da se boje tako mlade gospice lepih gospodov! Oh, ti najivni otrok!“

Vse je bil srečen radi Irmine nedolžne sramežljivosti in otroške preprostosti.

„Taka sem pač! — Moških se bojim in so-vražim jih, vse, vse...“

„Glej jo! — Ia se li ne omožiš...?“

„Nikdar... pri tebi ostanem in pri Vidi!“

Glas jej je vibriral in oči so se jej lesketale v steklenem svitu. — Lagala je, ker čutila je potrebo, da zatara vsak najmanjši sum o svojem vedenju, — ker se je sramovala, da bi obstala resnico samej sebi!

„Ti si angelj, Irma, — angelj!“ — solze so mu prišle v oči, gignen jo je poljubil na čelo...

V tem je došla nasprotna stranka ter predstavljala nemško prielovico „Alter schützt vor Thorheit nicht“.

Baš tedaj pa sta vatopila Mrak in Koder. Profesor je tekel k njima ter jima prijateljski stiskal roke, saj so bili že dolgo znanci in častnika sta bila tudi že parkret na posetu. Weigstein predstavil ju je naglo nekaterim uzezanim damam in gospo-

tudi zmerom držali tega načela in še le dr. Ferjančiču je bilo pridržano prisvojati si dvomljivo zaslugo, da je napravil razpor mej slovenskimi poslanci.

Dr. Ferjančič se sklicuje na neki načelni sklep, katerega hoče zdaj obračati proti nam. Mi smo ta sklep v istini storili, ali ne zaradi tega, da bi g. dr. Ferjančiča prosili milostnega dovoljenja, ostati v konservativnem klubu, ampak da bi nam bil vodilo za naše politično delovanje. Ta sklep nas tudi zdaj še vodi, ali g. dr. Ferjančič bi moral kot jurist vedeti, da se ta sklep nikakor ne more tolmačiti v tem smislu, kakor da bi bili zahtevali povoljno rešitev vseh naših narodnih težnj do gotovega prava po mesecih odločenega obroka, ne, gospoda moja, mi smo zahtevali le poročilo, da bode vlada blagohotno rešila naše pritožbe.

Tu sem spada tudi silno važna Celjska zadeva, s katero se je obširno pečal dr. Ferjančič. Tega vprašanja se trdno držimo in se ga moramo držati, pa ne zaradi tega, kakor da bi pomenjalo razširjatev naše narodnosti, ampak z ozirom na kulturni razvoj našega naroda in na najsilnejše praktične razloge. Visoka zbornica bo imela definitivno rešiti to vprašanje, vlada pa je svoje že storila, ker je potrebni znesek postavila v državni proračun, in Slovenci nimamo nikakega vzroka soditi, da bi se hotela centralna vlada, ki je vendar proračun izročila zbornici z Najvišjim cesarskim dovoljenjem, ravno pri tem znesku na nevreden način šaliti z narodom slovenskim in njegovimi poslanci.

Naravnost povemo, da jaz in moji ožji somišljeniki svoječasi odgovor g. učnega ministra na dotično vprašanje v budgetnem odseku in sprejem potrebnega zneska v državni proračun tolmačimo v tem smislu, da se naš pristop k koaliciji nikakor ne more smatrati kot odpoved na naše tirjatve.

Dr. Ferjančič pa nam ne očita samo narodnega izdajalstva, ampak on je v najnovejšem času našel tudi nekaj verski čut v svojem srcu in nam in celemu konservativnemu klubu, v katerem smo z nemškimi konservativci združeni, očita tudi to, da smo zanemarili svoje verske dolžnosti. Tema napadoma nasproti usojam si tukaj očitno vprašati, ali smo zaradi tega, ker smo v koaliciji, kedaj le za pičico odstopili od svojih verskih in narodnih zahtev? Na pričo pokličem celo zbornico, ki nam gotovo ne bode odrekla spričevanje, da tudi v koaliciji v zagovarjanju obojih teh zadev, to je verskih in narodnih nismo bili zamudni in leni. Če pa dr. Ferjančič ni imel prilike opazovati našega delovanja v obeh od njega omenjenih vprašanjih, ker ga v kritičnem času ni bilo tukaj in se mu ni zdelo potrebno hiteti na bojišče dasi ravno je bil kot glavni izstopnih poslancev, ki zastopajo prizadete dežele, v prvi vrsti dolžan krepko poseči v to reč, bi bili mislili, da bode po svoji vrnitvi na Dunaj skesano trkal na svoji prsi in se nam zahvalil, ker smo prevzeli od njega zanemarjeno za stopstvo primorskih Slovencev, ne pa nas tako nevihteško napadal.

Toda vidimo njegov namen, pa se zaradi tega ne jezimo. Dr. Ferjančič s celim svojim govorom ni drugzga nameraval, kakor sumničiti v konservativnem klubu ostale slovenske poslance, kakor da bi bili malosrdni in zaspani, ter jih po vsaki ceni spraviti iz konservativnega kluba. Kaj še dalje čakate v koaliciji? to je ščuvanje, s katerim pa ni hotel pritiskati na visoko zbornico, ampak na prebivalstvo v naši domačiji. (Prav res!) Ali ravno ta njegov klic kaže, da logičnega mišljenja pri njem ni iskati in da je že pozabil govor, ki ga je imel dne 27. oktobra t. l. pri splošnji razpravi o novem kazenskem zakonu. Zato ne bode škodovalo, ako

dom, potem ju je pustil sama hiteč skupini, prepirajoči se, kako bi uprizorili narodno popevko „Slovó“.

Koder je pristopil naglo k Vidi, mej tem ko se je Mrak poklonil Irmi ter govoril z njo o nočnejši družbi.

„Papa so se že balli, da ne pridete!“ — je dejala Vida.

„In Vi?“ — proseče jej je zrl v oči.

„Jaz?“ — začudila se je ona, a v istui jo je oplašilo to drzno vprašanje. „Saj veste, da so mi vsi očetovi gostje dobrodošli.“

„Ah, vsi jednako?“ — Glejte, gospica, baš radi tega sem bil sklenil odtegniti se danes in vedno vaši družbi, a Mrak me je pregovoril...“

„Gospod lajtnant Koder!“ — zaklical je tedaj profesor; — „svetujte nam Vi!“

„Pozneje Vam povem vse, gospica, — me bode li poslušali?“ — šepnil je še naglo, potem pa se pridružil skupini. Vida se je približala Irmi z Mrakom.

„Ako sprejmete moje povabilo, prepričali se bodele sama, da je grad mojega očeta prav zanimiva, skrivnostna stavba, vrt in log pa, ki ga obdajata, zares krasen. Gospod profesor mi je že obljubil, da napravimo spomladi tjakaj izlet. — Ej, tiati zrak, tiato zelenje... kdor je zdrav, mora popevati in vriakati, bolnik pa mora ozdraveti!“

(Dalje prih.)

mu v spomin pokličem ta govor. Ko je bil našel meritorične razloge, ki priporočajo novi kazenski zakon, rekel je proti koncu svojega govora:

„So pa tudi še nekateri drugi razlogi. Gospod dr. Schorn je priporočal čakati, da se utrdijo razmere mej raznimi strankami. Jaz pa ravno nasprotno povdarjam, da imamo danes koalicijo, in da nikdar več ne bomo imeli tako ugodnih razmer za sprejem kazenskega zakona, kakor danes, ko so vse stranke delale pri sestavi njegovi. Koalicije morda ne bomo več dolgo imeli in potem nikdar več ne. Danes so liberalci in konservativci vpreženi v jeden voz, mi tudi, mala četica, jims priprego po moči pomagamo. Ta ugodni trenutek bode zginit in prišel bode čas, kakršnega smo v Avstriji že imeli in katerega še danes obžalujemo, ko stranka postave kuje proti stranki, kar se zdaj ne godi.“

Gospoda moja! Sijajnejšega spričevala nihče — tudi nobeden koaliranec ne bi mogel dati koaliciji, kakor ga ji je dal s temi besedami gosp. dr. Ferjančič. (Prav res!) Če je pa koalicija tako izvrstna, kakor jo je proslavljal g. dr. Ferjančič v omenjenem govoru; če je zmožna tla pripravljati za vsprjem velikih zakonskih del, kakor za kazenski zakon, za civilno-tožbeni red, za preosnovo davkov in za druge postavne določbe, katere prav nujno zahteva ljudstvo, potem bodele umeli, gospoda moja, da z ozirom na naše prebivalstvo, ki hoče imeti pozitivnih uspehov, izvršujoč svoje poslanstvo raje ostanemo v koaliciji, kjer se da vendar le kaj pridobiti za naš narod, kakor da bi se oklenili načelne opozicije, katere pristaši brez prekrivanja naznanjajo, da nečejo nič doseči.

Ako se toraj stavlja vprašanje, ali se hočemo še dalje zaupati vodstvu jako skušenega in razumnega državnika grofa Hohenwarta, ali pa bi morebiti ne sledili raje voditeljstvu g. dr. Ferjančiča, je za nas že dognano to vprašanje. Od postrežnosti vlade in tudi koaliranih strank pa bode odvisno, ali bomo mogli vztrajati v svojem dosedanjem blagohotnem razmerju proti koaliciji; zlasti bode v tem oziru merodajna končna rešitev celjskega vprašanja. Tedaj bomo vedeli, kaj nam je storiti in po katerih potih hoditi, vedeli bomo, kaj dolžujemo svoji vesti in svojemu narodu. Ako bi pa tega ne vedeli ter potrebovali kakega dobrega sveta, potem gospoda moja, bode pa poslanec dr. Ferjančič gotovo najzadnejši, pri katerem bodo slovenski poslanci konservativnega kluba iskali poduka o svojih verskih dolžnostih, o namerah in o potih svojega političnega postopanja in svojih patrijotičnih dolžnostih. (Odobrovanje).

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 18. decembra

Klasično.

Koncem včerajšnje seje drž. zbora — poročilo smo morali odložiti — je posl. dr. Lueger omenil, kar je pri razpravi o budgetnem provizoriju očitno naučnemu ministru Madeyskemu glede imenovanja dveh uradnikov, katerih eden je ministrov zet, drugi soprog ministrove nejakinje. Lueger je vprašal predsednika, neče li to stvar preiskati, ko se je o njej že govorilo v časnikih, na kar je Chlumecky klasično odgovoril, da ga to ne briga, kar pišejo časniki in da ni povoda kaki preiskavi.

Vnanje države.

Italijanski škandal.

Mnogo po Giolittijevih papirjih kompromitiranih poslancev in uradnikov toži Giolittija radi obrekovanja, a njihovim protestom ne veruje nihče, kakor tudi ne Crispijevim. Vse kaže, da se Crispi ne umakne, dasi so njegove manipulacije dognane; najbrž pride do razpusta poslanske zbornice, kar žele vsi pošteni elementi v deželi.

Nemški državni zbor

je včeraj začel razpravljati o zakonskih predlogih, naprjemih zoper socialiste, a razprave so bile kaj kratke, ker je moralo predsedstvo zaradi nesklepnosti državnega zbora zaključiti predbožični del zasedanja. Razprave o protisocialističnih predlogah se bodo nadaljevale po novem letu. Socialisti demonstrirajo v tem pridno. V obč. svetu Monakovskem je socialist Birk obsedel na svojem mestu, ko je župan klical „Slavo“ princ regentu. Ker obč. svetnikov ne varuje imuniteta, je javno mnenje rado vedno, kaj poreče drž. pravdnik.

Kitajsko-japonska vojna.

Japonci so 14. t. m. pri Feng huang-čengu razgnali kitajsko vojsko 4000 mož. Drugi kitajski voj se je zbral blizu Ninevanga, tretji pa v Hirošimi; iz česar se sklepa, da nameravajo Japonci vzlic hudemu mrazu takoj korakati proti Peking. Tudi Kitajci pričakujejo to in se pripravljajo na obrambo stolnega mesta.

Hrvatska pisma.

Zagreb, 14. decembra.

Razmerje mej opozicijo ter mej banom in vlado sploh je postalo zadnje dni nekoliko napetije, nego je navadno. Ker so poslanci, ki so ob jednom člani proračunskega odseka in člani državnega zbora v

Budimpešti, bili tja pozvani, da pomagajo glasovati za indemiteto gospodu Wekerlu, ni bil proračunski odsek polnoštevilčen, pa je vendar nadaljeval svoja posvetovanja. Proti temu je seveda in s popolno pravico protestoval opozicijski poslanec gospod Jakčin, ker tega igranja s parlamentarizmom ni mogel dovoliti. Isti poslanec je tudi predlagal, naj vlada predloži proračunski provizorij in je obljubil, da opozicija ne bo proti njemu govorila. Sosebno z dvema razlogoma je opozicijski poslanec podpiral svoj nasvet. Prvič, ako se hoče proračun v odseku vsestransko pretresti, kakor to zahteva važnost predmeta, potem je treba za razprave še nekaj dni. Od dne, ko se v odseku izvrši razprava, pa do dne, ko se naj v plenumu začne razprava, je po obstoječi parlamentarni praksi dati poslancem osem dni časa, da preučijo proračunsko poročilo. Pa tudi za parlamentarno razpravo je treba več časa, ako se hoče, da bodi taka, kakršna bi imela biti. Ako se še upoštevajo bližajoči se prazniki, potem je nemogoče izvršiti razpravo do konca leta. Ban je gospodu Jakčinu odgovarjal ne bom rekel razžaljivo ali z osornim tonom in vrgši svinčnik sredi mize. Gospod Jakčin se je čutil razžaljenega; pobral je svoje spise in izjavil, da se neče več udeležiti odsekovih razprav. V saborski seji v sredo pa je dr. Amruš izjavil, da opozicija se ne bo udeležila proračunske razprave, ako ban poslancu Jakčinu ne da satisfakcije.

A to ni jedini razlog napetosti. V predvčerajšnji seji je posl. Ružič interpeliral grede uduševanja hrvatske zavednosti v Slavoniji in gojenja slovenskega, nemštva in srbtva. To interpelacijo je v vsakem oziru odobriti, samo zdi se mi, da bi bil moral velevestni gospod poslanec glede srbtva soditi nekoliko mileje, da bi se obstoječe nesrečno razmerje ne poostrovalo čedalje bolj. Ko je interpelant svojo interpelacijo utemeljeval, mu je predsednik vedno prestrigaval besedo, tako, ko je rekel, da je Slavonija provincija Hrvatske, in ko je rekel, da nagodba utesnjuje pravice svetle krone. Ni mu dovolil, da čita neki zaplenjeni članek „Hrvatskega Branika“, a končno mu je sploh govoriti zabranil. Ko je interpelant kritikoval postopanje sodišča v Mitrovici, mu je ban ugovarjal. Pozneje je ban izjavil, da ni imel namena, žaliti g. Jakčina, na interpelacijo pa je rekel, da odgovori nanjo drugikrat, protestoval pa je proti trditvi, da se v Hrvatski razobeša zastava tuje države in da se pod varstvom oblastev gode protizakonitosti.

Interpelant se s tem ni zadovoljil. Včeraj, po prečitaniu zapisnika, oglašil se je, sklicuje se na opravičnik za besedo in se pritožil zaradi banovega in predsednikovega postopanja. Predsednik je opravičeval svoje postopanje kakor je vedel in znal, priznal pa je, da ban ni imel pravice ugovarjati in obljubil skrbeti, da se to več ne primeri. Ker je dr. Ružič v svoji pritožbi rabil, seveda v okviru parlamentarne pristojnosti, jako ostre besede, da označi na škodo domovine vladajočo strujo, je večina strašno vpila. Dr. Ružič pa se ni dal preplašiti.

Danes nima sabor seje; v ponedeljek se začne najbrž proračunska razprava.

Na našem gledališču bo te dni kot gost igral vrli češki umetnik g. Šmaha in sicer v teh-le igrab: v drami Stroupežnickega „Baron Hrobdčicki“ ulogo kmeta Vaclava Vrbe; v Šubertovi igri „Jan Vyrava“ naslovno ulogo, a v „Madame Sans-Gêne“ Napoleona. Ne bom Vam govoril o njegovih umetniških vrlinah, ki so v gotovih momentih ne samo nenadkriljive ampak celo nedosežne; ne morem pa zamolčati, da je njegovo nuanciranje v podrobnostih res izredno. Včeraj sem zapustil gledališče ganjen od ovacije, katero je naše občinstvo priredilo velikemu umetniku in bratu Čehu. To je bilo pravo slavlje slovenske vzajemnosti. Predsinočnim je naša akademična mladina darovala češkemu umetniku krasen lorov venec, danes pa naše dramatično društvo.

Predvčerajšnjim je imela naša akademija svojo naznanjeno sejo. Predsednik Torbar je lepo govoril o resnici in na koncu povdarjal s srčnimi besedami, kako je bila resnica vedno pred očmi pokojnemu Račkemu, ki je bil vse svoje življenje posvetil cerkvi, znanosti in narodu. Izvestje o akademijinem delovanju je sestavil dr. Šulek, a čital je je dr. Vrbanič. Letos so izšle štiri knjige „Rada“, peti zvezek zbornika „Monumenta historico-juridica“ in šestindvajseta knjiga zbornika „Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium“. To zadnjo knjigo je priredil pokojni dr. Rački. Knjiga prinaša Solinsko zgodovino Tome arhidijakona, Splitskega

škofa. Vrh tega je akademija izdala „Zadarski in Ranjinin lekcionar“ in nadaljevala svoj veliki „Rječnik“, ki je prišel do besede „jasla“. Do zdaj je akademija za slovar izdala 40.000 gld. Od vseh vlad hrvatskih in srbskih je jedina srbska vlada naročena na „Rječnik“, in sicer na 32 izvodov. Ker je Račkoga knjižnica postala last akademije, tako je ta zdaj, odštevši duplikate, dobila 1213 novih del vseh strok. Dr. Vrbanič je izvoljen drugim tajnikom akademije, a izmed novih članov naj omenim dra. Lozanića, profesorja na veliki šoli v Belemgradu. Koncem seje je dr. Vrbanič čital zanimivo razpravo o osmem mejnarodnem kongresu za higijeno in demografijo s posebnim obzirom na Hrvatsko.

Naša trgovinska zbornica se je obrnila na statistični urad v Budimpešti in protestovala proti temu, da se za imenovanje mest in krajev na Hrvatskem rabijo največ madjarska imena, kakor Zágráb (Zagreb), Károlyváros (Karlovac), Kőös (Križevac), Kaproncza (Koprivnica) in tako dalje.

Domače stvari.

— (Krokodilski gnev.) Zopet sklepajo „Slovenčevci“ uredniki ročice na svojih prsih in zavijajo poglede gori na knezoškofa, pa objokujejo naš — „verski čut!“ Jojmeni! zopet smo mi zakrčili „netaktnost“, zopet smo „prevzvišenega knezoškofa blatili pred svetom“ in zopet „žalili verski čut!“ Da naši čitatelji ne bodo predolgo iskali, kje je greh, ki obuja tak krokodilski gnev, spomnijo naj se naše notice v soboto, v kateri poročamo, da je eksel. knezoškof Ljubljanski baje družih mislij, kakor pa deželni predsednik — glede kraja, kjer naj v bodoče kandiduje mladi knez Hugon Windischgrätz, in tudi glede sedanjega glavarja g. Detela. „Slovenec“ pravi, da je to izmišljeno, pri tem pa pozabi, da njemu samemu gre sploh jako malo vere. Mi smo o tem priobčili dopis od zanesljive strani in to šele potem, ko nas je splošna govorica po Ljubljani (glej tudi zadnjo „Sočo!“) primorala, vzeti stvar na znanje. Pa o verodostojnosti nobene besede! Kajti vprašanje je le: kaj smo „netaktnega“ pisali, kje je „blato“ in kako to zadeva „verski čut?“ Ali se eksel. knezoškof res nič ne briga za kandidate, in če se briga, ali je to zaničljivo? Ali je posebe zaničljivo, da ga govorica spravlja v dotiko s knezom Windischgrätzom? In če to mi golo zabeležimo, ga li s tem „blatimo?“ Mi bi dejali, da le tisti, ki so iz naše notice sami v „Slovencu“ „blato“ napravili, so ga tudi najbolj „oblatili!“ In to se ni zgodilo sedaj prvi pot, da se začene vibreni krik, kateri ravno pozornost obrne na eksel. knezoškofa tako, kakor da ga je sploh „blatiti“ mogoče! Temu pa ne moremo — mi kaj, ampak pomagati se da le tako, da si eksel. knezoškof blagovoli izbrati bolj pametnih in treznih zagovornikov, če jih je res tako silno potreba! Bilo bi to že davno na vse strani prav!

— (Osebnosti.) Geometer gosp. Matešič v Krškem je premeščen v Ljubljano; na njegovo mesto pride g. Prešeren.

— (Seja občinskega sveta Ljubljanskega) bode jutri v sredo 19. t. m. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. Dnevni red: I. Oznanila predsedstva. II. Šolskega odseka poročilo a) o prošnji odbora okrajne učiteljske knjižnice Ljubljanske za podporo v svrhu naprave posebnih strokovnih katalogov; b) o mestnega šolskega sveta dopisu gledé zvišanja redne dotacije okrajni učiteljski knjižnici in dovolitve doneka za vezanje knjig; c) o prošnji šolskega vodstva na Barji gledé dobave pitne vode. III. Stavbinskega odseka poročilo: a) o prizivih v stavbinskih stvareh; b) o deželnega odbora ponudbi glede nakupa jedne občinske parcele ob Tržaški cesti; c) o J. Acetta ponudbi glede sveta za razširjenje ceste. IV. Stavbinskega odseka predlog, da se mestna občina pogaja s sosednimi občinami, zlasti z Vodmatsko in Dolnjeišensko v to svrhu, da bi se ujemale stavbinske črte pri novih poslopih v omenjenih občinah z mestnimi regulacijskimi črtami na občinskih mejah. V. Finančnega odseka poročilo o mestne občine računskih zaključkih za 1893. leto. Tajna seja.

— (Ljubljanskega gledališkega društva) občni zbor bo dne 20. t. m. ob 7. uri zvečer v čitalniških prostorih. Na dnevnem redu je poročilo predsednikovo oziroma tajnikovo in blagajnikovo, in pa volitev novega odbora ter slučajni predlogi.

— (Božičnica gasilnega društva.) Kakor druga leta, priredi prostovoljno gasilno društvo Ljubljansko tudi letos božičnico za svoje člane in

to v kazinskem eteklenem salonu. Božičnica se vrši 26. t. m., to je na sv. Štefana dan zvečer ob 6. uri z vojaško godbo. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo po 30 kr. za osebo.

— (Skladni koledar za leto 1895.) je ravno izšel. Oblika mu je ukusna in prikladna. Urejen je, kakor sploh skladni koledarji, a poleg datuma se navaja še kak posebno znamenit dogodek iz slovenske zgodovine. Tega doslej še nismo imeli v slovenskem jeziku, veseli nas pa zelo, da se je podjetni založnik za to odločil. Lični koledar priporočamo prav toplo. Dobiva se pri založniku gospodu Antonu Zagorjani, knjigarju v Ljubljani izvod po 60 kr., s pošto po 65 kr.

— (Tat v vojaški uniformi.) Tekom letošnje jeseni izvršile so se v Ljubljani — v kolikor je do sedaj dognano — tri tatvine, katerih je bil sumljiv neki topničar, ki je v dotičnih hišah povpraševal, je li ne stanuje tam neki častnik. Vkljub vsem poizvedovanjem pa sumljivemu topničarju ni bilo mogoče priti na sled. Predsinočnim pa je prišel k blapcu vpokojenega, stotnika g. Kaligarija v Kolodvorskih ulicah topničar tukajšnjega topničarskega polka Anton Jenko, doma iz Luž pri Kranji, ter mu zastavil svoj plašč za 1 gold. 50 kr. Po noči pa je bil blapcu ukraden iz zaprte sobe omenjeni plašč, s katerega je bil Jenko strgal egalizacijo, srebrna ura in črna suknja. Hlapec je koj sumil, da je Jenko izvršil tatvino ter se je to včeraj v jutro naznanilo vojaški oblasti. Jenkota, katerega celo noč ni bilo v vojašnico, zasačila je vojaška patrula v neki gostilni v Kurji vasi ter se je pri njem tudi našla ukradena ura in plašč brez egalizacije. Patrula odvela je tatinskega vojaka v zapor. Ker je Jenko zaradi tatvine že bil kaznovan, je pač opravičen sum, da je identičen z onim topničarjem, ki je sumljiv že omenjenih tatvin.

— (Koncert g. Petritza) učitelja na citrah, ki ga je priredil minulo soboto v Maličevem salonu, je privabil obilo prijateljev tega glasbila. G. Petritz se je skazal mojstra na svojem instrumentu in so posebno ugajale točke, ki jih je izvajal na citre za lok. Prijateljem in učencem ceter torej smemo priporočati koncertanta kot strokovnjaka.

— (Zima.) Sicer imamo še nekoliko dni do astronomičnega začetka zime, in vendar jo imamo že nekaj časa. Mraz je poslednji čas trajen, a dnevi so večinoma lepi solnčni in se jutranja megla kmalu izgubi. Solnce ima še toliko moči, da se čez dan otaja ledena skorja, kjer jo dosežajo solnčni žarki.

— (Zgradba novega gimnazijskega poslopja v Kranji.) Kakor poroča uradni list, je kranjska občina ovire glede prostora za zgradbo novega gimnazijskega poslopja srečno premagala. Pogodila se je z gosp. dekanom, ki prepusti župnijsko pristavo, in z dediči nedavno umrle gospe Florijan, ki prepuste parcelo tik pristave. Na tem zemljišči se bode zgradilo novo gimnazijsko poslopje, kakor hitro potrdi občinski odbor sklenjeno pogodbo.

— (Poškodovanja na dolenjskih železnicah) so prišla zadnji čas nekako na dnevni red in treba se bo z njimi kmalu resno baviti. — Danes se pobalini lotijo tovrstnega vlaka s kamejem in mu pobijejo šipe ter poškodujejo vozove jutri izražajo svojo preširnost zopet s prestavljanjem premenjalcev na tiru, kakor se je to zgodilo 10. t. m. tik pred prihodom osebnega vlaka v Čušperk; in ko bi pazljivost železniškega osobja in slučaj ne preprečila teh zlobov, čuli bi bili v preteklem času že o groznih neizgodbah na železniški progi Ljubljana-Kočevje. — Kazalo bi pač tako v Dobropolju žandarmerijsko postajo ustanoviti, kakor ono na Grosupljem pomnožiti.

— (Povožen lisjak.) Sinočni kočevski osebni vlak dol. železnice povozil je blizu Grosupeljske postaje kočatega lisjaka. Prej ko ne sta ga glad in mraz prignala tako blizu poslopj na patroljo za kuretinno.

— (Davica.) Iz Logaškega šolskega okraja se nam poroča, da se je v vaséh Žiberš in po onih Rovtarske fare, pojavila zadnje dni mej šolsko mladino davica, valed katere leži že mnogo otrok bolnih doma. Da se bolezen ne razširi, storili so se v sanitarnem oziru vsi potrebni koraki.

— (Zdravstveno stanje.) V kočevskem okraju je ponehal večinoma legar, ki je bil razširjen epidemično. V občini Sušje je ponehal popolnoma. V občinah Mozelj in Koprivnik pa je zbolelo v poslednjih dneh več oseb.

— (Razširjenje šole.) Dosedanja tri-razredna ljudska deška šola okolice Celjske se bode razširila v štirirazrednico. Deželni odbor štajerski je na toplo priporočilo okrajnega šolskega sveta dovolil, da se šola razširi.

— (Čitalnica Šaleške doline) v Šostanji bo imela dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne svoj redni občni zbor.

— (Oo. trapisti v Rajhenburgu) pripravljajo zgradbo tovarne za „čokolado“. Zgradba bode stala več stotisoč gld., in voda k tovarni se iz brestanskega potoka, kateri po trgu Rajhenburg v Savo teče, napelje 760 metrov visoko s pomočjo električnega stroja. Tudi bo trgu ta električna moč za svetlobo na razpolago.

— (Slovenske starinske najdbe.) V Beljaški okolici so izkopali nedavno več starinskih stvari iz 6. in 7. stoletja. Resnico je torej pel prvi pesnik slovenski: „Od nekdanj prebiva že tukaj moj rod, če ve kdo za družga, naj reče od kod?“

— (Umor ali samomor?) Pri Kantridi blizu Opatije so našli te dni truplo neke ženske. Dve kmetici sta opazili mrtvo za nekim grmom in sta vse preplašeni takoj obvestili oblastvo v Voloski. Komisija je prišla kmalu na lice mesta. Okolu mrtve so bila tla krvava in se sodi, da je bila umorjena, ker so se na vratu našli sledovi sile. Pri mrtvi se je našel robec s črkama L. P., zavitek pisma z naslovom „Moj ljubi Henrik“ in mošnjček s 37 novčiči. Stara je bila kakih 25 do 28 let, oblečena je bila v črno krilo, imela jako fine nogavice in lake. ste čevlje. Perilo je tudi zaznamovano z črkama L. P. Truplo so prenesli v mrtvašnico k sv. Mateju, kjer se je fotografiralo, da se dožene identiteta.

— (Razpisana služba.) Pri okrajnem sodišču v Trzinu mesto kancelista. Prošnje do dne 20. januarja predsedstvu deželnega sodišča v Ljubljani.

Slovenoi in Slovenke! ne rabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Nova carjeva jahta) „Standard“, ki se izdeluje v Kodanju, bode največja ladja svoje vrste, kar jih je kdaj bilo zgrajenih. Dolga je 425 čevljev, „Sjevernaja Zvezda“ jih meri samo 350, ima dva mogočna stroja z 10.000 konjskimi močmi in bo vozila 20 angleških milj v jedni uri. Na ladiji bode 20 častnikov in 350 podčastnikov in pomorščakov. Notranji prostori ladije so najbogateje okrašeni. Ladja je veljala 10 milijonov frankov.

* (Silen vihar v Jaffi.) Primorsko mesto v sveti deželi Jaffi je te dni silno trpelo po več dni trajajočem viharju in dežju. Danajet biš se je že zrušilo, nad 50 pa je tako poškodovanih, da se vsak hip utegnejo podreti. Več ljudij je našlo smrt v derotih vodah.

* (Zaprte tovarne.) Valed predloga, da se bodo obdačile vžgalice so prenehale z delom tri največje tovarne, dve v Turinu in jedna v Empoli. Ostale tovarne se hočejo pridružiti omenjenim trem. Mej delavci je nastala velika razburjenost. V Turinu je prišlo 500 delavcev valed tega ob zasluzek.

* (Samomor v sodni dvorani.) V Moskvi se je ustrelil v sodni dvorani mej obravnavo bivši načelnik orožnikov polkovnik Serpin. Obtožen je bil zaradi nepravnosti. Ko so porotniki izrekli, da je kriv in so se sodniki oddaljili, da določijo kazen, je Serpin potegnil revolver in se je ustrelil v desno sence.

* (Človeško meso kot medvedja krmila.) Grozen zlotin je baje izvršila neka glumaška družba v južni Rusiji. Kmetije so privedli na policijo v Odesi 12letnega, strašno zaumarmenega dečaka, ki je beračil. Dečak je povedal, da ga je njegov oče prodal za 10 rubljev glumačem, ki so ga pa ostavili, ker se ni mogel naučiti glumaških iger. Dalje je pravil dečak, da glumači v zaboji vozijo skrivaj soboj medveda in da so oropali nekoga potnika ter mu vzeli 60 rubljev, potem ga pa ubili in obleko zakopali. S truplom ubitega so krmili medveda. Dečak je rekel, da pokaže mesto, kjer je zakopana obleka in je imenoval zločinca. Policija preiskuje zdaj to skrivnostno stvar.

Književnost.

— Muzikalije „Glasbene Matice“ za l. 1894. Dva zvezka muzikalij sta nam letos kot redno letno darilo „Glasbene Matice“ vzmnožila naše glasbeno slovstvo. Društveniki „Glasbene Matice“ ju imajo sedaj že v rokah, kot mično Miklavževo darilo. To leto nam je naša glasbena založnica priredila le skladbe za petje. Kakor že na novih „Narodnih pesnih“, katere je priredil zaslužni

koncertni vodja gosp. Matej Hubad toli srečno, nahajamo tudi tu spremembo, da so priloženi partituri tudi posamni glasovi. Kar ne izhaja več priljubljena „Lavorika“, je bila ta ustanovitev uprav potrebna, ker se s prepisavanjem glask ob nizki ceni tiskanih glasov pač ne bo več ukvarjati. Oba zvezka je prav lično natisnila tiskarna Eberle-jeva na Dunaji. Prvi zvezek, št. 24. obseza sedem moških zborov P. Hugolina Sattnerja. Tu zbrane pesni so že po vsebini, takisto pa tudi po kompoziciji kaj mične, priproste in ob tem tako jasno-naivne, da bodo izvestno ugajale širšemu občinstvu, sosebno naša dijaška mladež, kateri so bile uže iz početka posvečene in namenjene, je pridobila z njimi primerne napeve. Prva skladba „zjasni zvezde mu temne“ ima kaj zanimiv temeljni motiv, žal le, da ni nadalje razpleten. Pesen sama je zložena, kakor 3, 5. in 7. v isti zbirki, v jedni melodiji za oba odstavka. — Sledeči četverspev „Kakor nekda“ je prav ljubeč, nedolžen, s kratka „Amabile“ kakor njegov tempo. — „Pogled v nedolžno oko“ se lepo pridružuje uže omenjenemu četverspevu. Z blaženim brezstrastnim čustvom nam krasno slika mojster-ske besede S. Gregorčičeve. Zbor „Za dom mej bojni grom“ se je uže mnogo proizvajal in je zelo priljubljen kot efektna koračnica. Vrednost mu je tedaj v našem glasbenem slovstvu uže določena in izvestno se bode še mnogo prepeval mej slovenskim svetom. Sklepna pesem „Na planine“ je zložena v prostem narodnem duhu. Dasi proizvedena v doslej priljubljenem odstavnem slogu, bode naša veliko odobravanje. Sosebno pa bode ugajala melodija prvega basa, v katero je skladatelj položil težišče skladbe. Drugi zvezek, št. 25. nam donša izza „Gl. M.“ koncertov znano Anton Foersterjevo „Ljubica“ na besede Krilanove. „Ljubica“ je doslej najdovršenejši mešani zbor mej vsemi našimi skladbami. Uže dvakrat se je proizvela v velikih koncertih s sijajnim uspehom. To nam je pravi zbor „a capella“! Ponosni smemo biti nanj, kajti pokazati ga smemo tudi najstrožjemu kritiku in proizvesti ga je možno z velikim uspehom, kjerkoli bodi. Stavek je popoln in strog, snov pa je krasna in resna. Oboje skupno popolnoma jednotno upliva na poslušalca. Reče se lahko, da besedilo in skladba stojita na jednako visoki stopnji dovršenosti. Odstavek „V sobici ženice sive jagode prebirajo“ je skladatelj, kakor vidimo spremenil. Vender smo mnenja, da prvotna oblika, v kakoršni je pesem „Slov. pev. društvo na Ptujem“ svojim članom priredilo in kakor jo je tudi „Gl. M.“ v koncertu proizvajala, radi boljše deklamacije bolj ugaja. Želeli bi zato, da bi se proizvajala vender-le v stari, prvi obliki. Dal Bog, da naša slovenska glasbena vila tako še nadalje procvita! jz.

— „Vienac“ ima v št. 50 naslednjo vsebino: K. Solvejs: Crveno ruho; — P. Bourget: Steeple-chase; — V. Dukat: Byronov Manfred u hrvatskem prijevodu; — Jubilej biogradskega pozorišča; — Svečana besjeda predsednika Josipa Torbara; — Milton i Dante; — Pabirci po kajkavski literaturi; — Lstak. — Ilustracija: Seljačka svatba, slikao Jaroslav Včtin.

— „Vatrogasac“ ima v št. 24 naslednjo vsebino: Okružnica; — Postava od 15 septembra 1881; — Vatra se vodom gasi; — Temeljne domače vatrogasne škole; — Jos Gerber; — Naslopiši.

Brzjavke.

Dunaj 18. decembra. Uradni list prijavlja cesarski patent, s katerim se sklicujejo deželni zbori in sicer kranjski na dan 28. decembra, štajarski in goriški na 27. decembra, koroški na 3. januarja, isterski in tržaški na 10. januarja.

Dunaj 18. decembra. Poslanska zbornica je v današnji seji rešila konkurenčni zakon.

Dunaj 18. decembra. Danes so bili razni goriški, tržaški, koroški in solnograški poslanci pri trgovinskem ministru Wurmbrandu, vprašati ga, kaj je z železniško zvezo mej Trstom in notranjimi deželami. Minister je odgovoril, da se to vprašanje še studira in da se torej še ni mogel definitivno odločiti.

Sofija 18. decembra. Ker sta liberalna ministra podala ostavko, je ministerstvo sklenilo odstopiti in je to včeraj naznanilo sobranju.

Rim 18. decembra. Bati se je izgredov. Vlada je poklicala sem 10 bataljonov vojakov. V Rimu so bile velike demonstracije proti Crispiju.

Narodno-gospodarske stvari.

— Občni zbor „Zveze slovenskih posojilnic“ je bil te dni v Celju pod predsedstvom drž. in dež. poslanca g. Mihe Vošnjaka. Zastopanih je bilo 34 posojilnic iz raznih slovenskih krajev. Prvosedek je konstatoval lep napredek slovenskih denarnih zavodov. V mnogih krajih bi se še lahko ustanovili jednaki zavodi, katerih pa se po nekod branijo imovitejši ljudje. Za koroške posojilnice je bil poseben shod v Celovci. Poročal je prvosedek o zgradbi „Narodnega doma v Celju“, ki naj bode priča slovenske marljivosti in delavnosti. Sledijo je speliiral na one posojilnice, ki še niso vpsale svojih domovov. Ako bode zveza uspešno delovati, potrebuje gmoše podpore zato naj vsaka posojilnica stori svojo dolžnost. Revizorja gg. P. Simon in F. Lapajne sta pregledala razne posojilnice in našla, da se splošno uraduje pravilno. Glede nekaterih pomanjkljivosti pa sta proučila dotičnike. Potem se je razgovarjalo o nekaterih zavezanit in posojilniških stvareh. Izdala se bodo nova uzorna pravila za sovanje posojilnic. „Letopis slovenskih posojilnic“ se bode izdal tudi še naprej, vender se bode nekoliko predrugačil. Mei-nstvi je izrekel g. N. Ribnikar željo, naj bi „Zveza“ uplivala na Kranj-kem, da bi posojilnice dajale podporo društvu „Narodna šola“, ki oskrbuje revno dečo s šolaki mi potrebami.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prasek“, ker upliva na prebavljenje trajo in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, znamenovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (15—14)

Od medicinskih avtoritet priporočevan
uteši kašelj, raztvorja siles, krepien, neobhodno (1866—2 potreben za rekonvalescente (1860—3)

Cognac Malz-Extract.
Dobiva se večinoma v vseh lekarnah.
Glavna zaloga v Ljubljani: Jos. Mayer, lekarnar.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Umrli so v Ljubljani:

14. decembra: Jožef Merjašec, branjevec, 51 let, Zab-jak št. 6.
15. decembra: Henrik Mizelli, pivarjev sin, 4 leta. Florijan-ke ulice št. 48 — Lu mila Čolnik, sprevednikova hči 3 mesece, Križevniške ulice št. 2 — Anton Kadunc, delavčev sin, 2 leti, Illova 48. — Janez Zalaznik, pekovi sin, 1 dan, Stari trg št. 21. —

V deželni bolnici:
Marija Gabrovšek, gostija, 54 let

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
17. dec.	7. jutraj	732.0 mm.	-2.0° C	brev.	megla	0.00 mm.
	2. popol.	734.9 mm.	3.0° C	sl. sev.	jasno	
	9. zvečer	739.2 mm.	-2.2° C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura -0.4°, za 1.1° pod normalom.

Dunajska borza

dné 18 decembra t. l.

Skupni državni dolg v notah	100	gld. —	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	05	„
Avstrijska zlata renta	124	20	„
Avstrijska krona renta 4%	99	80	„
Ogerska zlata renta 4%	124	30	„
Ogerska krona renta 4%	97	95	„
Avstro-ogerske bančne delnice	1043	—	„
Kreditne delnice	395	80	„
London vista	124	30	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	60	95	„
20 mark	12	19	„
20 frankov	9	85	„
Italijanski bankovci	46	45	„
C. kr. cekini	5	87	„

Dné 17 decembra t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	150	gld. —	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	196	25	„
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	132	80	„
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	124	75	„
Kreditne srečke po 100 gld.	199	50	„
Ljubljanske srečke	25	75	„
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	50	„
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	180	—	„
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	422	—	„
Papirnat rubelj	1	34	„

Pisar

vešč slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika, želi službo premeniti. — Ponudbe naj se blagovolijo poslati upravnstvu „Slov. Naroda“ pod „Pisar“ (1889-2)

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1894

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. Hrednjeevropski čas je krajnjemu času v Ljubljani za 3 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Steyr, Lino, Budejovce, Plana, Marjine varo, Eger, Karlove varo, Francove varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 6. uri 10 min. jutraj mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.
Ob 7. uri 10 min. jutraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
Ob 12. uri 35 min. dopoldne mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.
Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selthal, Dunaj.
Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na Jeseru, Inost, Hreguice, Gurib, Genevo, Paris, Steyr, Lino, Gmunden, Ischl, Budejovce, Plana, Marjine varo, Eger, Francove varo, Karlove varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 20 min. zvečer mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 53 min. jutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipske, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marjinih varov, Plana, Budejovce, Solnograda, Lince, Steyra, Gmunden, Ischia, Aussee, Zell na Jeseru, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste Trbiša.
Ob 8. uri 19 min. jutraj mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.
Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipske, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marjinih varov, Plana, Budejovce, Solnograda, Lince, Steyra, Parisa, Genevo, Guriba, Hreguice, Inomosta, Zella na Jeseru, Lend-Gastein, Ljubnega, Celovca, Lince, Pontabla, Trbiša.
Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.
Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Selthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiša.
Ob 9. uri 25 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novega Mesta.
Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstetena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiša.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. jutraj v Kamnik.
Ob 9. uri 05 min. popoldne „ „
Ob 6. uri 50 min. zvečer „ „

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 56 min. jutraj iz Kamnika. (4—286)
Ob 11. uri 15 min. dopoldne „ „
Ob 6. uri 20 min. zvečer „ „

Igre za društva

jako zabavno za staro in mlado,

otroške igre

za pouk in zabavo po Fröbel-ovem sistemu priporoča (1887—7)

Fr. Stampfel v Ljubljani

Kongresni trg, Tonhalle.

CHINA SERRAVALLO z železom

neobhodno potreben za slabotnike in rekonvalescente.

Vzbuja slast do jedij, krepi živce, zboljša kri.

Srebrna svetinja: XI. medicinski kongres Rim 1894.

Zlata svetinja: Mejnarodna razstava Benetke 1894.

Zlata svetinja: Mejnarodna razstava Kiel 1894.

Zlata svetinja: Mejnarodna razstava Amsterdam 1894.

Od zdravniških avtoritet, kakor dvorni svetnik prof. dr. baron Kraft-Ebing, prof. dr. vitez Mosetig-Moorhof, prof. dr. Schanta, prof. dr. Monti, prof. dr. Neusser, primarij dr. vitez Nicolich, najbolje priporočevan itd. itd.

To izborna restitucijsko sredstvo je zaradi dobrega svojega ukusa priljubljeno zlasti otrokom in ženskam. (1257—12)

Prodaja se v steklenicah po 1/2 litra in 1 liter v vseh lekarnah.

Lekarna Serravallo, Trst.

Razpošiljalnica medicinskih stvari na debelo. Ustanovljena 1848.

Glavna zaloga v Ljubljani: Lekarna Piccolli, Dunajska cesta, dalje lekarno Mayer in L. Groetschel.

Lekarna Trnkoczy, Dunaj, V.

Sirup iz planinskih zelišč
tudi
prsní, pljučni in kašljev sok
imenovan, prirejen iz
planinskih zelišč in lahko raztopljiva
vapnenega železa.
Steklenica z navodilom o porabi 56 kr.,
12 steklenic 5 gld.
Dobiva se pri (1230-8)
Ubaldu pl. Trnkoczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.
Lekarna Trnkoczy v Gradci.

Oskrbništvo graščin Kijacintjevo in
Pretkovec na Hrvaškem raz-
pošilja, če se preje vpošlje
denar ali proti pošt-
nemu povzetju
znoska

hrvatsko slivovko
iz lastne palinice (1359-3)
(boljše od vsakega konjaka)
liter starejša
gld. 1-10, od prej-
šnjega leta 85 kr. s stekle-
nico in zavojno vred. Manj od 3
steklenic se ne razpošilja. Naročila vzpre-
jema oskrbníštvo graščin Kijacintjevo in
Pretkovec, žel. postaja Krapina na Hrvaškem.

Primerna

božična darila
ceneje nego v vsaki razprodaji
kakor
podrašnike, predpasnike, zo-
bunce iz trikota, kožuovina
za gospe in otroke, klobuke
za gospe, žepne robce, kra-
vate, srajce, nogovce, roko-
vice itd. itd.
priporoča (1414 1)
Karol Recknagel
Mestni trg št. 24.

„The Mutual“
životna zavarovalnica v Novem Yorku.
Čisto vzajemna. Nebenih delničarjev.
Največja varnost. Nedosežno visoki dobitkovni deleži.
Premoženje dne 31. de-
cembra 1893 nad . . . 967 milij. frank.
Zavarovalnine znašajo . . . 4159 milij. frank.
Izplačale se je zavarov-
ancem, odkar posluje
društvo . . . 1903 milij. frank.
Specijalno jamstvo za avstrijske zavarovance
1.021,24 krone v 4odstotni zlati renti depo-
no ani pri c. kr. ministerski plačilnici.
Natančnejše podatke in informacije daje
glavno ravnateljstvo za Avstrijo:
Wien, I., Lobkowitzplatz 1.

Natakarica
starejša, poštena in pridna, se takoj vsprejme.
Ponudbe naj se blagovolijo poslati upravnístvu „Slo-
venskega Naroda“.
(1409-3)

Darila
jako prikladna za katerokoli si bodi priliko!
Popolna granatna ali ametistna garnitura
obstoječa iz (1303-14)
1 prekrasne broše,
1 moderne nročnice,
1 par lepíh uhanov s pristnimi srebrnimi kaveljčki,
vse v elegantnem kartonu, najfinije in najsolidneje iz-
delano, ne da bi se dalo razločevati od pristne
garniture, pošilja pošto ne prosto na vse kraje mon-
arhije proti temu, da se vpošlje znesek 2 gld. ali pa
proti povzetju
Leon Flaum
razpošiljalnica draguljev Gablonz n./N. (Češko).
Preprodajalcem popusti

Lekarna, k
zlatemu držav-
nemu jabolku“.

J. PSERHOFER JA Dunaj, I.,
Singerstrasse
15.

kri čistilne kroglice, preje univerzalne kroglice

imenovane zasluži to slednje ime po vsi pravici, ker so te kroglice v mnogih boleznih izkazovale svoje zares
izborno učinkovanje. — Te kroglice se splošno rabijo že mnogo desetletij in je bržkone le malo obitelji, kjer bi ne
imeli male zaloge tega izbornega domačega sredstva. — Mnogi zdravniki priporočevali so in priporočujejo te krog-
lice kot domače sredstvo, zlasti proti vsem boleznim, ki nastanejo vsled slabe prebave in vsled zaprtja.
Od teh kroglic stane: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitok s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.,
če se pošlje nefrankovano proti povzetju pa 1 gld. 10 kr. Če se poprj vpošlje denarni znesek, potem stane pošt-
nine prosta pošiljatev: 1 zvitok kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki 4 gld.
40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 20 kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko jeden zvitok se ne more pošiljati.)
Prosi se, izrecno „J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“
zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi podpis J. Pser-
hofer in sicer z rdečimi črkami.

**Bernhardinski liker iz planinskih
zelišč** W. O. Bernhard-a v Bregencu (Tirolsko)
pomaga vseh, če želodec ni v redu. 1/4 ste-
klenica 2 gld. 60 kr., 1/2 steklenice 1 gld. 40 kr.,
1/4 steklenice 70 kr.

Balzam zoper ozeblino J. Pserhofer-ja.
1 lonček 40 kr., s
poštne prosto pošiljatev 65 kr.

Sok od ozkega trpotca (Spitzwegerichsaft),
1 steklenica 50 kr.

Američansko mazilo zoper protin,
1 lonček 1 gld. 20 kr.

Balzam zoper golšo, 1 stekl. 40 kr., s pošt.
prosto pošiljatev 65 kr.

Angleški balzam, 1 steklenica
50 kr.

Razen tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu- in inozemske farma-
cevtiške specialitete ter se preskrbje vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in naj-
ceneje. — Pošiljatev po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi
proti povzetju znoska. — Če se preje vpošlje denar (najboljše s pošto nakaznico), potem je pošt-
nina mnogo cenejša, nego pri pošiljatevah proti povzetju. (1211-6)

Prašek zoper pótne noge, cena škatljici
nine prosto pošiljatev 75 kr., 50 kr., s pošt-
Življenjska esenca (Praške kapljice),
1 steklenica 22 kr.

Fijakerski prašek za prsi, 1 škatlja
poštne prosto pošiljatev 60 kr., 35 kr., s

Tannochinin-pomada J. Pserhofer-ja.
najboljše sredstvo za
rast lasij, 1 pušica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Steudel-a, 1 lonček
50 kr., s poštne prosto
pošiljatev 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bul-
rich-a, do-
mače sredstvo proti slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Najvišje priznanje Njene c. in kr. visokosti prejasne gospé
cesaričinje-vdove nadvojvodinje Štefanije.

Zobne kapljice
premovane
lekarne PICCOLI „pri angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Nekoliko kapljic se kane na bombaž in se dene v votli zob;
kakor bi trenil, mine potem najhujša zobobol.
Steklenica 10 kr. (1283-6)

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi,
zdravimi in slastnimi, v

slaščičarski in pekovski obrt
spadajočimi izdelki postreza točno trdka

Jakob Zalaznik
Stari trg št. 21.
Tu dobiti je vsakovrstna (1388-4)

božična darila
domačo potvico
vseh vrst kruh na vago
ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback).

„THE GRESHAM“
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo: Dunaj, I., Giselastrasse 1
Filijala za Ogersko: Pešta, Franz-Josefsplatz

št. 1, v hiši društva. št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dne 31. decembra 1893 . . . kron 131,435,657.—
Letni dohodki na premijah in obrestih dne 31. decembra 1893 . . . „ 23,942,149.—
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka dru-
štva (1848) . . . „ 287,152,809.—
Mej letom 1893 je društvo izpostavilo 9633 police z glavnico . . . „ 73,023,675.—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za
predloge daje brezplačno

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje
pri Gvidonu Zeschko-tu. (1024-4)

Za božične praznike
treba je poleg prasca tudi dobre kapljice dalmatince, ki ga je možno dobiti
pri trdku

bratje Markovina, Reka
pod sledečimi pogoji:
Belo povse fino vino . . . po gld. 24.— hektoliter
Samotok (Schiller) . . . „ „ 22.— „
Črno namizno vino . . . „ „ 20.— „
postavno na kolodvor Reka, s povzetjem, sodček se dobi brezplačno. Kdor
ga nam vrne poštne prosto in v dobrem stanju, more nanj povzeti 3 trij. gld.
Naročbine se vzprejemajo in izvršujejo od 30 litrov naprej.
Reka, dne 9. decembra 1894.
(1385-5)
Bratje Markovina.